

ДА РАЗБЕРЕМ PAL

1. Какво е PAL?

PAL е съкращение на *Programmatic Adjustment Loan (PAL)* или *Програмен заем за реструктуриране*. Тази програма подкрепя програмата на българското правителство за реформи и отпуска средства след като правителството е осъществило определени действия за реализация на своята стратегия за увеличаване на икономическия ръст и намаляване на бедността. Правителствената програма е отразена в *Писмото за политиката на развитие*, подписано от зам. министър председателя Василев и министър Велчев, което ще бъде публикувано. Програмата PAL се състои от три заема (PAL 1, PAL 2 и PAL 3) в размер на общо 450 милиона щ.д. PAL 1 е в размер от 150 милиона щ.д., които ще бъдат отпуснати в евро с 16 годишен падеж и 6 години гратисен период. Програмата PAL е ключовият компонент в стратегията на Световната банка за подпомагане на България през периода 2002-2005 г.

2. Какви реформи подкрепя PAL и защо?

Заемът PAL, който подписваме днес, е в подкрепа на правителствената програма за реформи. Реформите фокусирани върху частната инициатива като основна движеща сила за растеж в икономиката и създаване на заетост. Това включва създаването на инвестиционен климат, който да окуражава частните инвеститори и да повишава производителността, като част от това е и изграждането на стабилна правна и регулаторна среда и на надеждни институции, като съда. В същото време, правителството съзнава, че икономическият растеж сам по себе си няма да изведе някои групи от бедността. Необходимо е политиката за намаляване на бедността да бъде скроена така, че да достигне до уязвимите групи, които не са усетили ползата от повишаването на благосъстоянието. Също така, реформите в образованието и здравното обслужване целят да развият човешкия капитал, необходим в по-конкурентната среда в ЕС.

Програмата PAL е изградена върху пет стълба:

- *Последователни структурни реформи* в сектора на предприятията, с ударение върху завършване приватизацията и реструктурирането на ключови сектори, включително енергетика, железопътен транспорт, телекомуникации и водоснабдяване.
- *Установяване на благоприятна пазарна бизнес среда*, като ударението попада върху правилата за навлизане и излизане от пазара и съответните административни разходи за стопанска дейност, предоставянето на публични услуги, конкуренция, и съдебна реформа.
- *Усъвършенстване на финансовата система* в подкрепа на местни фирми и инициативи.
- *Подобряване управлението в публичния сектор*, включително реализирането на стратегията за борба с корупцията, реформи в публичната администрация и укрепване на местните власти.
- *Инвестиране в човешкия капитал и укрепване на социалните програми*, с ударение върху образование, здравеопазване и пенсионна реформа и ефективността на социалното подпомагане.

Програмата PAL включва всички изброени по-горе области, , но всеки отделен PAL ще има специфичен акцент. PAL 1 е насочен към подобрения в бизнес средата, реструктурирането на секторите в инфраструктурата и усъвършенстване на финансовата система в България. PAL 2 ще фокусира върху реформите в държавната администрация, съдебната система, корупцията. Третият PAL ще цели завършването на

реформите в социалния сектор, включително в образованието, здравеопазването, пенсионната реформа, и по-доброто целево насочване на социалните програми.

В съответствие със стратегията на Банката за подпомагане на страната, PAL ще бъде допълнен от други инвестиционни проекти, финансирани от Световната банка, сред които и такива за заетост и намаляване на бедността, предоставяне на обществени услуги, усъвършенстване на държавната администрация, развитие на селските райони и горското стопанство.

3. Какво е очакваното отражение на Програмата PAL върху българската икономика и българските граждани?

PAL почива върху средносрочната икономическа програма на правителството. Тя цели създаването на устойчив икономически растеж, воден от частния сектор и намаляване на бедността като едновременно с това улеснява напредъка на страната към присъединяването ѝ в ЕС. Правителството е формулирало следните резултати от програмата си:

- среден годишен ръст от 4,5-5 процента през периода 2002-05;
- намаляване нивото на бедността наполовина до 2005 г. в сравнение с 2001 г.;
- намаляване на безработицата от 17,5 процента през 2002 г. до 12-14 процента през 2005 г.;
- значителен напредък в присъединяването в ЕС.

4. Къде са описани по-специфичните цели по сектори?

В допълнение, Програмата включва поредица от желани резултати за всяка от договорените области за реформи в секторите, които са изброени в *Показателите за изпълнение*, които са приложени към *Писмото за политиката на развитие* за PAL.

5. Къде постъпват средствата, отпуснати по PAL?

Основната цел на структурните заеми, какъвто е и PAL, е да подкрепят структурни промени, които ще повишат ефективността при разпределението на икономическите ресурси, икономическия растеж и последователното намаляване на бедността. Ето защо тези програми осигуряват подкрепа за платежния баланс и генерират насрещни средства за бюджета.

6. Къде е по-подробната информация за PAL?

Пълният пакет за програмата PAL е публикуван на английски и на български език в интернет страницата на Министерския съвет, <http://www.government.bg> и в страницата на Офиса на Световната банка в София, <http://www.worldbank.bg>.